

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางสาวนพวรรณ สุนทรานนท์.
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๙/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลตลาดเกรียบ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๖๐
โทรศัพท์ ๐๙๘-๕๑๕๖๒๒๔ Facebook Suntharanon Noy Line ๐๙๘๕๑๕๖๒๒๔
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๒๐
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
สถาบันการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระนครศรีอยุธยา
คณะ/สาขาวิชา คณะบริหารธุรกิจ
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร .๒๐๐,๐๐๐. บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
๒.๑ แปลงเกษตรผสมผสาน
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๓.๑ การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
 - ๓.๒ การใช้ปุ๋ยสั่งตัด และการตรวจวิเคราะห์ดิน
 - ๓.๓ การผลิตฮอร์โมนไข่ จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง
 - ๓.๓ การผลิตปุ๋ยหมัก
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑.๑ การลดต้นทุน
 - ๔.๑.๒ การเพิ่มผลผลิต
 - ๔.๑.๓ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง/การทำเกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

เศรษฐกิจพอเพียง/การทำเกษตรผสมผสาน เนื้อหาวิชา ประกอบด้วย

- ๑) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) ระบบเกษตรผสมผสาน
- ๓) การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
- ๔) การปลูกพืชหมุนเวียน
- ๕) การวางแผนการผลิตตามฤดูกาล
- ๖) การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

รูปแบบการถ่ายทอด ได้แก่ การบรรยายเกี่ยวกับวิชาการ การฝึกปฏิบัติการเก็บตัวอย่างและการวินิจฉัย การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญและเกษตรกรผู้มีประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนความรู้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

ในการเข้าร่วมประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และ แปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ทุกครั้ง ศพก.อำเภอบางปะอิน จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรของอำเภอบางปะอิน ให้ความร่วมมือในด้านข้อมูลพื้นฐานภาคการเกษตรระดับอำเภอ การให้ข้อมูลป้อนกลับในการเสนอแนะความคิดเห็นผ่านช่องทางที่หน่วยงานกำหนด เช่น แบบสอบถาม การประชุม หรือช่องทางออนไลน์

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เกิดจากมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นำโดยนายอำเภอบางปะอิน เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบางปะอิน ประธาน ศพก. เครือข่าย คณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ และกองทุนพัฒนาไฟฟ้าในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ศพก. และคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ

แบบ รรย ๗๗๗.

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.-67	พ.ย.-67	ธ.ค.-67	ม.ค.-68	ก.พ.-68	มี.ค.-68	เม.ย.-68	พ.ค.-68	มิ.ย.-68	ก.ค.-68	ส.ค.-68	ก.ย.-68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพท.และเครือข่าย	4	ครั้ง	xxxx													
- ร่วมกับวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพท.																
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน																
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้																
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์	1	ฐาน														
เนื้อหาโครงโคเคอร์มา วัชเวอร์เรีย เมตาไวเซียม จุลินทรีย์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การใช้ปุ๋ยสังเคราะห์ใช้ปุ๋ยสังเคราะห์ และการ	1	ฐาน														
การเก็บตัวอย่างดิน การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน																
การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตฮอโมนไข่	1	ฐาน														
การผลิตฮอโมนไข่																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือน	1	ฐาน														
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง	1	ฐาน														
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิต	1	เรื่อง														
คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ วิเคราะห์ปริมาณธาตุ NPK ในดิน																
เตรียมดิน รูปแบบการปลูกข้าว ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน																
(ปุ๋ยสังเคราะห์) สำนักรจัดการแปลงศัตรูพืช																
2.3 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพท.	1	เรื่อง														
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์	xxxx													
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย																
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย																
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ																
2.5 คณะกรรมการ ศพท. เครือข่าย ระดับอำเภอ																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพท. เครือข่าย ระดับอำเภอ	4	ครั้ง	xxxx													
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอด																
3. การให้บริการของ ศพท.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง														
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร	1	ศูนย์														
3.3 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	1	ศูนย์														
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้	3/10	ครั้ง/ราย	xxxx													
ของ ศพท. ตลอดจนถ่ายทอดผลิตผลแนวทางโรงเรียนเกษตรกร																
- สรุปผลการอบรม																
5. พัฒนาทีมงาน																
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า																
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน																

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกษตรกรต้นแบบ มีคุณพ่อสมบัติ สุนทรานนท์ อดีตประธาน ศพก. อำเภอบางปะอิน เป็นต้นแบบในการทำเกษตร ต้องการสานต่ออาชีพของบรรพบุรุษ การได้ไปพบเจอเกษตรกรต้นแบบต่างพื้นที่ มีความต้องการอยากที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ต้องการสร้างแหล่งอาหารที่ปลอดภัยสู่ครอบครัวและชุมชน การทำเกษตรผสมผสานช่วยลดความเสี่ยง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ในอดีตพื้นที่รอบบริเวณที่พักอาศัยเนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ เป็นพื้นที่นาข้าวทั้งหมด พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการเพาะปลูกข้าว อยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา ในช่วงฤดูน้ำหลากก็มักจะประสบปัญหาน้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมที่พักอาศัยและพื้นที่เพาะปลูก ในบางช่วงน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไม่เอ่อท่วมติดกันหลายปี จึงได้เริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่ในรูปแบบร่องสวน ปลูกไม้ผล ปลูกผักสวนครัว ในร่องน้ำปลูกบัวหลวงและเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่พื้นเมือง และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ประสบกับอุทกภัยครั้งใหญ่ ส่งผลกระทบต่อบ้านเรือนที่พักอาศัย อุปกรณ์และเครื่องจักรกลการเกษตร สัตว์เลี้ยง พื้นที่เกษตรกรรม เสียหาย

ทั้งหมด ครอบครัวมีความรู้สึกท้อใจที่จะประกอบอาชีพการเกษตรต่อไปเพราะกลัวว่าจะเกิดน้ำท่วมใหญ่อีก แต่ด้วยผู้นำครอบครัว เป็นทั้งผู้นำหมู่บ้านและเป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ จึงไม่ย่อท้อที่จะทำเกษตรกรรม ด้วยเหตุผลที่ว่า อาชีพเกษตรกรรม เป็นรายได้หลักของครอบครัว ประกอบกับหลังน้ำลดทางภาครัฐได้เร่งฟื้นฟูและเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบให้รีบกลับมาประกอบอาชีพต่อได้ ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ทางครอบครัวได้ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้สถานที่แห่งนี้เป็นจุดรับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร เช่น การถ่ายทอดความรู้ การจัดเวทีชุมชน การให้บริการงานของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระดับอำเภอ ปัจจุบันได้จัดสรรพื้นที่แบ่งตามกิจกรรม ดังนี้ นาข้าว ๗ ไร่ สวนผสม ๒ ไร่ อาคารเรียนรู้ ๑ งาน ที่พักอาศัยและโรงเรือน ๓ งาน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การลดการระบาดของศัตรูพืชในแปลงเรียนรู้ด้วยการทำเกษตรผสมผสาน จัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) การนำเทคโนโลยีชีวภาพมาปรับใช้เพื่อลดการใช้สารเคมี

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีขั้นตอนดังนี้

- การใช้ เชื้อรา Trichoderma ควบคุมเชื้อราในดิน ป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า
- การใช้เชื้อรา Beauveria bassiana ควบคุมแมลงศัตรูพืช
- การใช้เชื้อแบคทีเรีย Bt ฆ่าหนอนได้เฉพาะเจาะจง

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อความยั่งยืน

- การจัดการแบบแปลงผสมผสาน
- การลดการใช้สารเคมี

- เทคโนโลยีอัจฉริยะและดิจิทัล

- การใช้โดรนเกษตรกรรม สำหรับสำรวจพื้นที่ ตรวจสอบโรคพืช และพ่นยาแบบจุดเฉพาะ

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ขั้นตอนการทำเกษตรผสมผสาน มีดังนี้ ต้องมีการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ด้านกายภาพ ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ และแหล่งรับซื้อสินค้าการเกษตร วิเคราะห์ด้านชีวภาพ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร แรงงาน พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ และสิ่งมีชีวิตในชุมชน มีการจัดสรรพื้นที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ ฤดูกาล โดยใช้หลัก “ตลาดนำการผลิต” หรือความต้องการของผู้บริโภคในชุมชน มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตลอดการผลิตกระบวนการผลิตเลือกใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๗ - ๒ - ๐.....ไร่-งาน-วา

๑.๒)ไม้ผล..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐ - ๒ - ๐.....ไร่-งาน-วา

๑.๓)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ - ๐ - ๐.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑)ปลานิล..... จำนวน.....๕๐๐..... ตัว
 ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด
 ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์	เป็นเงิน.....๔๕๐.....บาท/ไร่
๑.๓) ค่าปุ๋ยเคมี	เป็นเงิน.....๑,๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๔) ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่
๑.๕) ค่ายากำจัดวัชพืช	เป็นเงิน.....๑๐๐.....บาท/ไร่
๑.๖) ค่าจ้างหว่าน (เมล็ดพันธุ์,พ่นยา,ปุ๋ย)	เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่
๑.๗) ค่าสูบน้ำ	เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่
๑.๘) ค่าเก็บเกี่ยว	เป็นเงิน.....๔๕๐.....บาท/ไร่
๑.๙) ค่าเช่านา	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๑๐) ค่าหมักย่อยสลายฟาง	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๓๕๐.....บาท/ไร่
รายได้	๔,๗๖๐.บาท/ไร่
ผลผลิต ที่ความชื้น ๑๕%	๖๘๐.....กิโลกรัม/ไร่
ราคาขาย	๗.....กิโลกรัม/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก ได้แก่ แตงกวา ถั่วฝักยาว บวบ มะเขือเปราะ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๘,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๘๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ด้านรายได้สามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมจากการฝึกอบรม การขายผลิตภัณฑ์เกษตร

๒) ได้พัฒนาและปรับปรุงแปลงเกษตรของตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดี

๓) การสร้างเครือข่ายที่ได้รับการยอมรับและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ เกษตรกรรุ่นใหม่ และ นักวิชาการ

๔) มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเกษตรและชุมชน มีบทบาทเป็นผู้นำด้านเกษตร

๕) ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่จากการแลกเปลี่ยนกับผู้เข้าเยี่ยมชม

๖) ได้รับความรู้เทคนิคการเกษตรใหม่ๆ การใช้เครื่องจักรกล และนวัตกรรมที่เป็นปัจจุบัน

๗) การเห็นตัวอย่างจริงสามารถดูผลการปฏิบัติจริงก่อนที่จะนำไปใช้ในแปลงของตนเอง ลดความเสี่ยงในการลงทุน

๘) เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนในชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนได้เรียนรู้และสนใจงานเกษตรมากขึ้น

๙) เป็นศูนย์กลางในการหาทางออกสำหรับปัญหาเกษตรกรรมในพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การนำระบบเกษตรผสมผสานมาใช้ในพื้นที่เนื่องจากเป็นการเกษตรที่มีความยั่งยืนสูง เพราะไม่เพียงแต่ผลิตอาหารเท่านั้น แต่ยังช่วยรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมได้หลายด้าน การป้องกันการพังทลายของดินด้วยการปลูกพืชหลายชนิดและการมีรากพืชในระบบต่างกัน ช่วยยึดเกาะดินได้ดีกว่าการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ลดการชะล้างหน้าดิน เศษใบไม้ ผลไม้ที่หล่น และมูลสัตว์จากระบบผสมผสาน ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน การปลูกพืชหลายชนิดแบบหมุนเวียนช่วยป้องกันการเสื่อมโทรมของดินและการสะสมของศัตรูพืช ร่องน้ำ คูน้ำ และการปลูกพืชที่ช่วยดูดซับและเก็บกักน้ำในดิน การปลูกพืชผสมผสานช่วยสร้างร่มเงาและความชื้นแก่กัน ลดการระเหยของน้ำ ต้นไม้และพุ่มไม้หลากหลายเป็นที่อยู่ของนก แมลง และสัตว์เล็กต่างๆ ศัตรูธรรมชาติในระบบช่วยกันควบคุมแมลงศัตรูพืช การไม่ใช้สารเคมีหรือใช้น้อย ทำให้ไม่มีสารพิษไหลลงสู่แหล่งน้ำ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) การเกษตรผสมผสาน - ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างระบบนิเวศสมดุล

๒) การทำเกษตรปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี

๓) การปลูกพืชพื้นเมือง อนุรักษ์พันธุ์พืชดั้งเดิม

๔) การใช้จุลินทรีย์ท้องถิ่น แทนการใช้ปุ๋ยและยาเคมี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ที่ตั้ง ศพก.อำเภอบางปะอิน มีป้ายแสดงข้อมูลพื้นฐานการเกษตรภาพรวมระดับอำเภอและระดับตำบล ที่แสดงให้เห็นได้ง่ายแก่ผู้มาติดต่อรับบริการ เช่น ข้อมูลคณะกรรมการ ศพก. แผนที่อำเภอบางปะอิน แผนที่เครือข่าย ศพก. ข้อมูลแผนที่ชุดดินตำบลลาดเกรียบ เป็นต้น

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.อำเภอบางปะอิน เป็นสถานที่ที่สามารถรองรับเกษตรกรได้ถึง ๕๐ คน จึงเป็นสถานที่สำคัญของการเป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร การฝึกอบรม การจัดการนิทรรศการ ของหน่วยงานต่างๆ และได้สร้างเกษตรกรให้สามารถเป็นวิทยากรในการบรรยายได้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเพาะปลูก เกษตรกรต้นแบบสามารถให้คำปรึกษาคำแนะนำเบื้องต้นได้ และเป็นประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ลงมาช่วยแก้ไขปัญหาในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เกษตรกรต้นแบบ ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ข้อมูลทางด้านวิชาการเกษตร ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊กส่วนตัว ไลน์กลุ่มเกษตรกร ไลน์กลุ่มหมู่บ้านและชุมชน รวมถึงมีเอกสารเผยแพร่ แผ่นพับ องค์กรความรู้ด้านการเกษตร คู่มือ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีภายใน ศพก.

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

แปลงเกษตรผสมผสานได้พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชนและคนที่สนใจทั่วไป ได้เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ผ่าน เครือข่าย ศพก. ในพื้นที่อำเภอบางปะอินและในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งได้เผยแพร่ผลองค์ความรู้และผลสำเร็จในสาขาอาชีพการเกษตรของตนเองผ่านเวทีต่างๆ และสื่อสังคมออนไลน์

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

เข้าร่วมกิจกรรมงานส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับทีมอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และการเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ วิชากิจชุม ในชุมชน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรของชุมชนให้สอดคล้องกับบริบทศักยภาพ และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่
- ผู้ประสานงานภาคีเครือข่าย สร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงระหว่างภาคประชาชน ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. และขยายผลความสำเร็จ
- ผู้ผลักดันการพัฒนาการผลิต เน้นการผลิตตามมาตรฐาน เช่น GAP เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค
- ผู้ผลักดันการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ขับเคลื่อนให้ ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถี ที่เปิดโอกาสให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม เรียนรู้ และซื้อขายผลิตภัณฑ์ในชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

เกษตรกรต้นแบบ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล กิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมความร่วมมือ การช่วยเหลือ และความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรในชุมชน เกษตรกรได้เรียนรู้ทักษะใหม่ๆ และพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ประธาน ศพก. อำเภอ
- ประธานเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ
- ประธาน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน อำเภอบางปะอิน
- ประธาน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน อำเภอบางปะอิน
- ผู้จัดการแปลงใหญ่ข้าวตำบลตลาดเกรียบ
- อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
- ประธานวิสาหกิจชุมชนคนทำข้าวตลาดเกรียบ
- หมอดินอาสา
- ครูบัญชีอาสา
- ผู้ใหญ่บ้าน
- อสม.

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน เช่น เก็บขยะ ทำความสะอาดสาธารณสุขสมบัติ ช่วยเหลือผู้อื่นในสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น อุทกภัย ไฟไหม้ ทำงานสาธารณประโยชน์ เช่น ปลูกต้นไม้เพื่อสาธารณะ ปล่องพันธ์สัตว์น้ำ เป็นต้น

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“พัฒนาตนเองอยู่เสมอ อย่าหยุดเรียนรู้และพัฒนาทักษะ เพราะโลกไม่เคยหยุดหมุน การพัฒนาตนเองคือบันไดสู่ความสำเร็จในอนาคต”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑ นางสาวดวงพร นันทิกะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ ผู้รับผิดชอบงาน ศพก.
- ๑.๒ นางสาวกรรณิ์ แสงดวง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ผู้รับผิดชอบงาน การผลิต
- ๑.๓ นางสาวนุสรุา เทียนบุชา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เกษตรตำบลตลาดเกรียบ
- ๑.๔ นางสาวนพวรรณ สุนทรานนท์ เกษตรกรต้นแบบ ศพก.อำเภอบางปะอิน

ภาพที่ทีมงานถอดบทเรียน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ จัดเตรียมทีมงานถอดบทเรียน มอบหมายหน้าที่ตามความเหมาะสม
- ๒.๒ ทำความเข้าใจในแต่ละหัวข้อ/ประเด็นถอดบทเรียนที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด
- ๒.๓ จัดเตรียมอุปกรณ์ได้แก่ กระดาษ ปากกา อุปกรณ์แบบสอบถาม และนัดหมายเกษตรกร
- ๒.๔ สอบถามเกษตรกรต้นแบบตามหัวข้อที่กำหนด
- ๒.๕ สรุปบทเรียน และส่งคืนข้อมูลให้แก่เกษตรกรต้นแบบ
- ๒.๖ จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน และจัดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด
- ๒.๗ เผยแพร่ผลการถอดบทเรียนผ่านเว็บไซต์สำนักงานเกษตรอำเภอ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

บางครั้งผู้เกี่ยวข้องยังไม่เห็นความสำคัญของการถอดบทเรียน ทำให้ขาดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผู้ปฏิบัติงานอาจไม่มีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินกระบวนการถอดบทเรียน หรือขาดเครื่องมือและเทคนิคที่เหมาะสม ควรมีการจัดอบรมและฝึกปฏิบัติ เทคนิคการถอดบทเรียนให้กับเจ้าหน้าที่

